

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikogu põhiseaduskomisjon
pohiseaduskomisjon@riigikogu.ee

Meie 26.05.2026 nr 8-1/4171-1

Ettepanek eelnõule 866 SE

Lugupeetud põhiseaduskomisjon

Riigikogu menetluses on haldusmenetluse seaduse ja avaliku teabe seaduse muutmise seaduse (automaatne haldusmenetlus) eelnõu 866 SE. Eelnõu läbis 06.05.2026.a Riigikogus esimese lugemise. Justiits-ja Digiministeerium palub muuta haldusmenetluse seaduse ja avaliku teabe seaduse muutmise seaduse (automaatne haldusmenetlus) eelnõu 866 SE vastavalt käesolevale kirjale.

Justiits- ja Digiministeerium palub muuta eelnõu 854 SE järgmiselt:

Muuta eelnõu § 1 p 1 ja sõnastada HMS § 7¹ lg 2 järgmiselt:

„(2) Haldusorgani nimel tegutseva isiku vahetu sekkumiseta tohib kaalutusõiguse teostamist eeldava haldusakti anda või haldustoimingu sooritada eriseaduses ettenähtud juhul ja korras.“

Selgitus: muudatusega jäetakse välja keeld viia läbi automatiseeritud menetlust seal, kus haldusakti seaduslik alus sisaldab määratlemata õigusmõisteid. Kuivõrd määratlemata õigusmõisted on kehtivas õiguses laialdaselt kasutusel, siis oleks praegusel kujul lisatav HMS § 7¹ lg 2 piirava normina ülemäära koormav ja muudaks kogu automatiseeritud haldusmenetluse tervikuna praktikas raskesti teostatavaks. Küll aga võib eelnõusse sisse jääda keeld rakendada automatiseeritud menetlust nende haldusaktide puhul, kus on seadusega ette nähtud kaalutusruum (haldusmenetluse seaduse § 4 tähenduses). Sellistel juhtudel tuleb seadusandjal kaalutusruumiga haldusakti puhul enne automatiseeritud menetluse lubamist alati seadust muuta, sätestada sõnaselge automatiseerimist lubav norm ning samuti sätestada seaduses kõikvõimalikud automatiseerimist võimaldavad reeglid. Nimetatud konkreetsete muudatuste ettevalmistajaks on vastavas valdkonnas vastutust omav minister.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Eleri Kästik 57808738
elери.kastik@justdigi.ee

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / +372 620 8100 / info@justdigi.ee/ www.justdigi.ee
Registrikood 70000898